

Kimarlehised pelargoonid

REPRO

Minu pelargoonidel on lehed krimpsu läinud ja kollakate laikudega kaetud. Neil esineb ka üksikuid pruune laiike. Taimed ise on kidurad. Ühe taime õitel märkasin juba möödunud aastal heledaid viirge ja lehtedel helerohelisi rõngakujulisi plekke. Kas see ongi viirushaigus? Mida nende taimedega teha?

Vastab
VÄINO PALLUM

Kirjeldatud nähud viitavad tõesti, et taimed on viirushaiged. Neid on tabanud kaks või koguni kolm viirust. Lehtede kimardumist põhjustab kimarlehisuse viirus (*Pelargonium leaf curl virus*). Haiguse algstaadiumis on lehtedel, enamasti noorematel, väikesed helekollased või kahvaturohelised laigud, mis hiljem muutuvad tähekujuiliseks ja tumenevad ning lõpuks kärbuivad. Lehed kimarduvad (kortsuvad) ning taime kasv kangub. Lehesooned, hiljem kogu lehelaba kolletub.

Esmased haigustunnused on hästi nähtavad kevadel märtsist maini. Ebaloomulikku lehe kimardumist võib tugevamini esineda soojas kuivas kasvuruumis.

Kollakasrohelisi rõngakujulisi laiike tekitab pelargooni ringlaikuse viirus (*Pelargonium ringspot virus*). Sellele viirusele on eriti vastuvõtlik viirpelargoon (*P. zonale*).

Pelargooni õielehtede heledatriibuliseks muutumises on süüdi pelargooni-kirjuõielisuse viirus

(*P. flower break virus*). Kergemini nakatuvad sellesse pelargooni roosaõielised sordid. See viirushaigus levib kiirelt, kuna on ka mehaaniliselt ülekantav, näiteks lõikeriistadega.

Viirushaigustest tabandunud pelargoonidel võivad esmased haigustunnused suvel täielikult kaduda, kuid ilmuvad järgmisel kevadel uuesti ja siis juba märksa tugevamini. Niisuguseid haigestunud taimi ei ole võimalik mitte kuidagi ravida – need tuleb lihtsalt hävitada.

Pelargooni viroosid kanduvad edasi pistikutega ja haigestunud taime mahlaga pistikute lõikamisel. Viirust siirutavad taimelt taimele ka lehetäid ja kasvuhoonekarilased.

Kui tahate kodus taimi paljundada hakata, valige pistikute tegemiseks vajalikud emataimed välja kevadel, mil haigustunnused paremini esile tulevad. Siis on võimalik haiguse massilist levikut vältida pahanduseallika kõrvaldamisega.

Pistikute lõikamisel peate nuga vahepeal desinfitseerima kaaliumpermanganaadi lahuses, eriti kui emataimi on mitu. Selleks sobib ka 80% viin.

Jälgige hoolega toataimede tervislikku seisundit, samuti lehetäide ning kasvuhoonekarilaste võimalikku esinemist.

Kahjurite tõrjeks pritsige taimi NeemAzal-T/S-i lahusega (3–4 ml ühe liitri vee kohta) või küüslauguleotisega.

Kuidas mõjutab seemnekartul saaki?

Vastab

Targu Talita

■ Tavaliselt on seemnekartuli mugula läbimõõt 35–40 mm, piklikel mugulatel 25–40 mm.

■ Väiksem, kuid täiesti terve seemnemugul tärkab küll aeglasemalt ning vajab pikemat kasvuaega, ent annab ühtlase suurusega ja rohkem mugulaid kui suur.

■ Suur mugul sobib varajase kartuli kasvatamiseks.

■ Kui seemneks on ainult väikesed mugulad, võib see viia sordi kidumiseni.

■ Väike mugul vajab ideaalseid looduslikke kasvutingimusi ja korralikku agrotehnikat.

■ Tavaliste sortide puhul suur seeme end ei õigusta, sest enamsaak jääb saamata.

■ Suur mugul annab saagiks ebaühtlase suurusega mugulaid.

■ Keskmise suurusega mugul annab suure enamsaagi.

■ Seemnekartuli hoidla temperatuur mõjutab sügisest saaki. Soojas olnud seeme annab vähem saaki, kuid selle moodustumine algab ja lõpeb varem.

■ Lühikeste valgusidanditega mugulad annavad varem saaki.

Targu Talita

Narva mnt 13, 10151 Tallinn / targutalita@maaleht.ee / reklaam 661 3333, 661 3334 / faks 661 3343

Toimetus: Kadriin Linna, Jana Rand 661 3375, Kaja Kurg / Kujundaja Heiki Maiberg

Väljaandja AS Eesti Ajalehed / Trükk AS Kroonpress /

Lehekülgede numeratsioon algab 1. jaanuarist 2013

Ilmub koos Maalehtega